

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. IX. An & quoties teneatur Sacerdos celebrare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

non sint in praesentia satisfactoria aut meritoria, adeoque tota vis tollendi debitum poenae peti debeat ex actionibus praeteritis, praesertim in passione: inde vero congruebat vim limitatam Sacrificio incruento participari.

Dices II. Si essent infiniti homines, illique omnibus applicaretur idem Sacrificium, omnes ex eo aliquid participarent: ergo effectus Sacrificii est infinitus, & consequenter idem pluribus applicatum non ideo minus valet singulis. Resp. Neg. Seq. Antec. si enim tot hominibus applicetur, ut ad singulos secundum aliquam sui partem fructus (quem ostendimus esse finitum) non possit extendi, nemini aliquid conferretur, sed totum remaneret in thesauro Ecclesiae, quousque fructus ille aliorum Sacrificiorum accessu ita augetur, ut omnes aliquid valeant participare.

Dices III. Can. Non medicruer, de Consecrat. dist. 5. ex Hieronymo dicitur: Dum igitur pronuntius (alias, pro centum) animabus Psalmus vel Missa dicitur, nihil minus, quam si pro uno quolibet ipsorum diceretur, accipitur. Resp. verba non esse S. Hieronymi, immo nec reperiri in alio auctore probato: etsi Gratianus sub nomine Hieronymi ea referat. Proceduntque pariformiter de Missa & lectione psalmorum: cum tamen intellecta, ut sonant, de psalmis, sint manifeste falsa. Proinde sana explicatio est etiam ab aliis adhibenda, si aliquam patiantur. Explicat autem ea Vasquez hoc sensu, quod nihil minus accipiatur ab ipso, qui legit psalmum vel Missam, non ab illis, pro quibus legitur: eod quod Auctor agat contra illos, qui sibi nocebant nimietate lectionis, abstinentiae &c. Unde Can. si praemittitur: Melius est quinque psalmorum decantatio cum cordis puritate, & serenitate, & spiritali hilaritate, quam totius psalterii modulatio cum anxietate cordis & tristitia. Quae verba sunt desumpta ex Auctore Regulae Monachorum Cap. de Contempl. Orat. & Lectione versus finem To. 4. operum S. Hieronymi.

Ex hac Conclusionem sequitur, non licere fructum Sacrificii uni debitorum applicare pluribus, vel stipendium a pluribus recipere. Immo id non licet, supposita etiam probabilitate oppositae sententiae: fideles enim, qui Sacerdotem obligant, intendunt sibi applicari fructum Sacrificii certiori modo, uti dant certum stipendium. Unde nulli Missas peterent vel stipendium darent ei, quem scirent idem Sacrificium offerre pro multis. Ideoque merito hoc ipsum inhibuit Urbanus VIII. cum consilio Cardinalium in Constitutione, quae incipit, Cum saepe contingat 21 Junii. Anno 1625.

Ex Conclusionem etiam sequi videtur fructum Sacrificii esse finitum quoad vim impetratoriam: eod quod se habeat per modum orationis; oratio autem non proficit tantum singulis, dum funditur pro pluri-

bus, quantum si pro uno solo. Unde non impetramus effectum infinitum, & eod minus impetramus; quod pro pluribus sacrificiamus. Quare etiam sigillatim pro singulis necessitatibus, & saepe sacrificamus. Et quamvis dignitas Sacrificii sit major, quam precum, potest tamen Deus efficaciam limitasse, & de facto limitavit ad normam precum & orationum; ad quarum instar similiter repeti potest. Varii tamen existimantes fructum Sacrificii satisfactorium esse finitum, existimant impetratorium esse infinitum: adeoque non minui, etsi ad varia beneficia impetranda idem Sacrificium offeratur. Quod in praxi ad hoc servire possit, ut

Missas liberae intentionis conformiter quis applicare possit; aut si intentio ratione v.g. stipendii sit alteri obligata seu adstricta, adhuc offerri possit idem Sacrificium ad impetranda alia beneficia per secundam intentionem conditionatam, nempe si vel quatenus id fieri queat sine praedjudicio obligationis. Estque haec praxis non improbanda: quin immo potius consulenda.

Quod haecenus de fructu Sacrificii dictum est etiam locum habet in fructu generali, qui provenit a generali applicatione omnibus fidelibus facta: is enim similiter eod minor est in singulis, quod dividitur in plures. Idem est manifestius de orationibus Ecclesiae, quae sicut non habet efficaciam infinitam, sic nec preces ejus nomine oblatae.

QUAESTIO IX.

An & Quoties teneatur Sacerdos celebrare?

Dico I. Sacerdos etiam simplex ex vi muneris sacerdotalis probabilissime teneatur aliquando celebrare: tum quia est communis doctrina, praesertim post Tridentinum; tum quia ipsum Trid. sess. 22. cap. 1. docet Christum Apostolis, eorumque in Sacerdotio successoribus, ut offerrent, praecipisse per haec verba: Hoc facite in meam commemorationem. Et hoc sensu Concilium intellexerunt Doctores passim, & (ut apparet) ipse Pius V. immediatus executor Concilii, qui oppositam Caeterani sententiam iussit abradi ex Commentariis D. Thome 2. 2. art. 10. Tum quia Sacerdos ex vi muneris sacerdotalis habet onus interpellandi & intercedendi apud Deum pro populo: adeoque magnus foret neglectus, & quaedam injuria officii tantae dignitatis, numquam aut raro admodum hac potestate divinitus concessa uti ad Dei cultum, populi salutem, & aedificationem. Unde Sacerdos secus faciens peccaret mortaliter, utpote infringens praecipuum divinum in re gravi. Ita passim Doctores. Quamquam sit relinquendum arbitrio prudentis, quando-

92. Sacerdos vi officii Sacerdotalis teneatur aliquando celebrare juxta opinionem hodie communissimam

Secus ut secus faciens graviter peccet.

nam Sacerdos mortaliter peccat ex eo, quod omittat celebrare. Plerique existimant obligari ad celebrandum saltem ter vel quater, aut etiam sæpius in anno: Alii putant sufficere, quod semel in anno celebret, si aliunde non obligetur sæpius celebrare. Indubiè consulendum est, ut frequenter celebret, cum sit mediator inter Deum & populum. Ideoque Trident. sess. 23. cap. 14. de Reformatione graviter monet Episcopos, ut curent Sacerdotes celebrare, saltem diebus Dominicis, & festis solemnibus.

93. Et hæc quidem dicta sint juxta communem sententiam: nam Alesius, S. Bonaventura, Richardus, Gabriel, Cajetanus, Victoria, Ledesma, & plures, præsertim antiquiores (quorum sententiam meritò tamquam probabilem defendunt Suarez, Henriquez, Lugo, Diana, & alii recentiores) existimant Sacerdotem vi muneris sacerdotalis per se, saltem graviter, non obligari ad celebrandum. Præceptum autem à Tridentino insinuatim intelligi posset esse datum communitati, non tamen ita, ut singulos & sæpe obliget, sed quatenus in ea semper aliqui debent esse Sacerdotes, qui offerant: uti frequenter obligatio celebrandi quotidie, etiam solemniter, vel cantandi in choro officium, afficit non singulos, sed communitatem, cui Superior debet provide- re, ut fiat. Quod confirmatur: tum quia reliqua Sacerdotia & Sacrificia sic fuere præcepta in lege naturæ & mosaicâ: tum quia Tridentinum (quod non solet definire controversias solemniæ præsertim Theologorum; & si cubi opinioni alicujus Theologi præjudicet, id non factum sine magna indagine & cautela, prout Acta seu historiam apud Palavicinum inspicienti est manifestum) loquitur, docente contextu, de re veluti semper in Ecclesia manifestâ; qualis hæc numquam fuerat, utpote negata à præstantissimis & celeberrimis Theologis diversarum ætatum: tum quia plures olim Sacerdotes sancti vix aut numquam celebrarunt, & superioribus temporibus Sancti, etiam celebres per annum abstinerunt: ac abstinent irregulares, & similes.

Opinionem autem hanc jussit quidem Pius V. expungi ex Commentariis D. Thomæ in editione jussu illius factâ. Quod tamen non generat eidem opinioni præjudicium: id namque fecit Pontifex Thomista, eo quod Cajetanus, agens Commentatorem D. Thomæ, ejusdem opinioni contrariaretur. Quare similiter jussit expungi sententiam Cajetani, etsi communissimam Theologorum, sed contrariam opinioni D. Thomæ, de forma calicis, quantum ad verba, Novi & æterni testamenti &c.

94. Denique obligatio Sacerdotum celebrandi aliquoties, infertur à nonnullis ex c. Dolentes, de Celebr. Missarum, ubi inter cetera Innocentius III. cum Concilio Lateranensi re-

fert: Sunt & alii, qui Missarum solemnia vix celebrant quater in anno &c. Et postea concludit: Hæc igitur & similia sub pena suspensionis penitus inhibentur &c. Verum alii passim Auctores ipsius communis sententiæ advertunt, eam inde non posse firmiter stabiliri. Nam certè aliàs peccaret graviter Sacerdos, qui quater in anno, & non sæpius celebraret: quo autem jure, sive divino, sive etiam Ecclesiastico, erat frequentior celebratio præcepta? Quamvis tam rara celebratio, ex meta & fiducia procedens (prout in casu procedebat juxta tenorem contextus) sit quidam defectus veræ pietatis, ejusve signum: non tamen mortalis, seclusâ speciali obligatione. Quo circa pena suspensionis non cadit super hunc defectum, sed super defectus scandalosos in divino officio tunc committi solitos, ut colligitur ex fine capitis, & ex ipsa Rubricâ, quæ est: Præcipit Prelatis & Clericis in virtute obedientiæ, ut nocturnum, officium & divinum singulis celebrent & devotè. Ita varii. Vel potius est sermo de Missa solemni, sive (ut loquitur Concilium) Missarum solemnis, quæ in Ecclesiis Collegiatis ex obligatione fieri debebant. Ex quo nullo modo infertur in Sacerdotibus obligatio privatim celebrandi Missam, ne quidem juris Ecclesiastici, & multò minùs divini.

DICO II. Pastores & alii curam animarum habentes tenentur sub mortali peccato vel per alios celebrare in sua parochia illis diebus, quibus subditi obligantur audire sacrum. Est certum. Nam ad hoc & similia ministeria populo exhibenda accipiunt stipendium.

Non tenentur tamen (nisi ex fundatione aut alio titulo specialis obligatio conferri titulo pastoratûs seu beneficii curati fructibus Sacrificii suis ovibus applicare, ut docent Doctores ferè communiter contra Dominicum Soto existimantem obligari ad hoc peccatum quotidie, si fructus beneficii sufficiant ad sustentationem; alioquin ter aut quater in hebdomada arbitrio Episcopi. Sed non allegat solidum aliquod fundamentum. Estque idem contra proximam communem Pastorum. Quidam alii existimant Pastorem ad hoc teneri saltem diebus festivis, aut certè semel in septimana. Sed nec ista, præsertim gravis obligatio, sufficienter probatur aliquo jure aut ratione; & deducere non est asserenda. Quamvis in hoc sic fieri congruat.

Dices: Tridentinum sess. 23. de Reformatione. inter cetera munia pastoralia jure divino obligantia recenset, quod præceptum divino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves suas agnoscere, pro his Sacrificium offerre. Resp. Tridentinum ubi de hoc agere etiam de Episcopis & Archiepiscopis, qui tamen non sunt obligati jure divino ad celebrandum singulis Dominicis & festis coram suis ovibus, applicat

Ex Cap. dolentes, de celeb. Miss. non

eis fructu Sacrificii. Ut nec obligantur Superiores monasteriorum sic celebrare pro suis ovibus. Neque etiam id asserit Tridentinum: quod non facit de certis diebus mentionem. Intendit autem ibi proponere jus divinum indubitatum; quæ numquam fuit, quod alii subesse prætendunt: uti etiam post Tridentinum Doctores communiter id negarunt. Solum itaque vult, quod prædicare, Sacramenta ministrare, celebrare ad commoditatem ovium, ut Missam audiant, & assistendo de fructu illius participant &c. teneantur quilibet Curati jure divino naturali proportionatè ad pactum seu contractum & officium singulorum: quod Nemo negat. Quin immo satisficeret Parochus, si festis diebus aliquis alius loco ipsius celebret coram populo: & tamen non teneretur is fructum specialem populo applicare, neque etiam Parochus hoc ipsum per aliam Missam supplere. Unde etiam possit accepto stipendio diebus festis Missam alicui alteri applicare. Quamvis indubiè rationabile sit, ut curam animarum habentes frequenter fructum non solum generalem, sed etiam specialem populo suo applicent, veluti mediatores inter Deum & eundem populum constituti.

Dico III. Beneficarii, aut Capellani, aut recipientes stipendium, tenentur celebrare toties & pro illis, quoties & pro quibus in litteris fundationis continetur, aut ratione stipendii censentur se obligasse. Conclusio in his generalibus terminis est clara. Quæ autem dubitationem habere aut interpretationem postulare possent, quæst. 15. ubi de stipendio Missæ agemus, tractabuntur.

Dico IV. Prælati Ecclesiarum Collegiatarum, Cathedralium & Regularium, tenentur curare, ut quotidie fiat Missa conventualis. Colligitur quantum ad Ecclesias Collegiatis & Cathedrales ex c. Cum creata, de Celebr. Missarum, & consuetudine. Ex qua idem colligi solet quoad Ecclesias Regularium seu Conventuales. Dubitari tamen possit, an consuetudo hæc sit frequentata, animo gravis obligationis, vel taliter acceptata; prout communiter supponitur. Immo etiam quoad Ecclesias Collegiatis existimat Victoria in Summa, de Eucharistia n. 95. non esse mortale peccatum, si Rectores earum interdum in hoc deficiant; & juxta Thomam Tamburinum de Sacrif. Missæ c. 6. s. 2. n. 4. si Missam solemnem semel vel bis in hebdomada omittant. Quam nihilominus licentiam non approbat Suarez d. 80. sect. 2. concl. 2.

QUESTIO X.

Quam sæpe & quo tempore liceat Sacerdoti celebrare?

Dico I. Licitum est Sacerdoti celebrare singulis diebus anni, exceptis saltem tribus diebus postremis hebdomadæ sanctæ. Conclusio est manifesta ex prædictis, & colligitur ex c. Consultuisti, de celebr. Missarum.

Dixi, exceptis saltem tribus postremis diebus hebdomadæ sanctæ: nam in primis die Veneris sancto prohibetur celebratio, & quidem sub mortali, juxta Theologos unanimiter. Et patet ex c. Sabbato de Consecr. dist. 3. Confirmatur: quia Ecclesia pro isto die nullam Missam ordinavit; quod signum est eam non velle tunc celebrari. Inde tamen non sequitur attentis regulis interpretandi leges positivas, quousque adferatur decretum Ecclesiæ debitè publicatum, esse illicitum (quod nihilominus non est usitatum bene valentibus) isto die communicare modo laicali: quia verba canonis sonant celebrationem, & non communionem. Ita Vasquez, propositus & plurimi alii. Quamquam Varii sentiant oppositum de communionem sanorum; pro quibus adfertur declaratio Cardinalium.

Insuper de Feria quinta in Cæna Domini quidam existimarunt solum esse licitum isto die celebrare solemniter, non autem privatim. Et idem de Sabbato sancto censuerunt multi Doctores.

Equidem satis certum est, Feriâ quintâ prædictâ posse celebrari privatim, præsertim ante finitum sacrum solemne: cum nullo jure vel consuetudine id prohibeatur. Immo praxis Doctorum & piorum est in contrarium. Quamvis plerumque ex devotione Clerus isto die more laicali communionem de manibus Prælati accipiat exemplo Apostolorum, qui isto die de manu Christi Eucharistiam acceperunt.

De Sabbato sancto probabilis est, & in praxi (quam tamen suaderè nolim, etsi eam in Galliis quoque viderim) securâ sententia multorum Doctorum, præsertim Recentiorum, isto die similiter non esse illicitum privatim celebrare: quamvis enim c. Sabbato, æqualiter fiat prohibitio quoad Sabbatum sanctum & Feriam sextam Parasceves: consuetudo tamen videtur ei derogasse. Deinde jam ejus causa universim cessat; quæ olim fuit, luctus super Dominicam Passionem protrahendus usque ad sequentem noctem: cum Ecclesia jam incipiat celebrare Resurrectionem ante meridiem istius Sabbati. Pro quo

Nota officium in Sabbato sancto, quod modo inchoatur horâ octavâ matutinâ, modo

98. Licitum est Sacerdoti quotidie celebrare.

Præterquam in die sancto Parasceves.

Quo tamen non inhibent canones communionem laicalem.

Licita sunt missa privata in feria V. Cæna Domini.

Immo etiam in Sabbato sancto.

100. Quando